

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Επικοινωνία και Δημοσιογραφία για αειφόρο ανάπτυξη: Η Ελλάδα ως περίπτωση Μελέτης

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Αντώνης Σκαμνάκης

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: C4SD GRows

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,
Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα
Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας

Συνεργαζόμενος Φορέας:

1. Cyprus University of Technology
2. University of Leicester, UK

**Ιστοσελίδα προβολής του Έργου
(αν υφίσταται):**

Ποσό Χρηματοδότησης: 162,030.00 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 24 μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Η παρούσα ερευνητική πρόταση τοποθετεί την Επικοινωνία και τη Δημοσιογραφία για την Ανάπτυξη, τομέα αιχμής στο οικείο επιστημονικό πεδίο, στο επίκεντρο της επιστημονικής συζήτησης και της εμπειρικής έρευνας.

Στόχος της πρότασης η δημιουργία προϋποθέσεων για βιώσιμη ανάπτυξη με εξωστρέφεια και διεθνή ανταγωνιστικότητα μέσα από μια καινοτόμα και συμμετοχική προσέγγιση που εστιάζει στην επικοινωνία και τη δημοσιογραφία.

Η παρατεταμένη και βαθιά οικονομική κρίση την οποία διέρχεται η χώρα σε συνδυασμό με την αυξανόμενη τάση διεθνώς προς τη μελέτη του ρόλου της Επικοινωνίας και της Δημοσιογραφίας στην Ανάπτυξη, καθιστούν την Ελλάδα την κατάλληλη μελέτη περίπτωσης.

Η μεθοδολογία, στη λογική της ανοδικής (bottom-up) διαδικασίας συμμετοχής και επικοινωνίας, περιλαμβάνει:

α) τη χαρτογράφηση του υπάρχοντος τοπίου στην Ελλάδα,

β) ποιοτική ανάλυση των ακατέργαστων δεδομένων των Κοινωνικών Μέσων με τη χρήση #hashtag,

γ) ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους που ασχολούνται με τα θέματα περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης και με την τοπική κοινότητα σε συνδυασμό με συμμετοχικό/βιωματικό εργαστήριο καταιγισμού ιδεών αυτών των δύο ομάδων που αποτελούν κοινό-στόχο της έρευνας,

δ) σχεδιασμό ανοιχτής πρόσβασης ηλεκτρονικού κόμβου (e-hub) ανταλλαγής απόψεων σχετικά με την Επικοινωνία για την Ανάπτυξη,

ε) σχεδιασμό της επόμενης φάσης του έργου που αφορά στην εκπαίδευση των δημοσιογράφων σε συνεργασία με τους ίδιους τους δημοσιογράφους και σε συνέχεια της επεξεργασίας των στοιχείων που θα προκύψουν από τις συνεντεύξεις στις ομάδες εστίασης.

Απώτερος στόχος της ερευνητικής πρότασης και το πεδίο στο οποίο φιλοδοξεί να συμβάλλει, είναι η κινητοποίηση των παραδοσιακών δρώντων της επικοινωνίας (δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών της Επικοινωνίας) σε θέματα περιβάλλοντος, αειφορίας και ανάπτυξης και η ενεργοποίησή τους στην κατεύθυνση της ενδυνάμωσης των τοπικών κοινοτήτων μέσα από την αναγνώριση των αναγκών τους, της κοινώνησης της ανάγκης για βαθύτερες αλλαγές και της εξεύρεσης λύσεων για μια αρμονική κοινωνική συνύπαρξη με στόχο την αειφορία.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Η Επικοινωνία για την Ανάπτυξη και την Κοινωνική Αλλαγή (CDSC) ή αλλιώς, η Αναπτυξιακή Επικοινωνία (ComDev) είναι ένας τομέας ακαδημαϊκής και εφαρμοσμένης έρευνας που αφορά στη διαδικασία παρέμβασης με συστηματικό ή στρατηγικό τρόπο, είτε με μέσα μαζικής ενημέρωσης, είτε με την εκπαίδευση με σκοπό τη θετική αλλαγή. Η διαδικασία του CDSC περιλαμβάνει τη χρήση μιας σειράς εργαλείων επικοινωνίας και μέσων για την επίτευξη κοινωνικής αλλαγής και βιώσιμης ανάπτυξης (McPhail 2009, σ. 3; Quarry & Ramírez, 2009; Waisbord, 2015; Servaes & Lie, 2015; Servaes et al., 2012).

Η τρέχουσα επιδείνωση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων αποκαλύπτει αυτόματα την ανάγκη για αλλαγή στον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε την ανάπτυξη. Η θεωρητική συμβολή του C4SD Grows είναι ότι προσφέρει μια εναλλακτική προοπτική σε θέματα Ανάπτυξης (κοινωνία/περιβάλλον), στην οποία κεντρικό ρόλο παίζει η συμμετοχή εκείνων που βρίσκονται στο επίκεντρο της αλλαγής και των διαμεσολαβητών των μηνυμάτων αυτής. Η πρωτοτυπία του ερευνητικού έργου σχετίζεται α) με την επιλογή της μελέτης περίπτωσης που είναι η Ελλάδα, καθώς το μεγαλύτερο μέρος της έως τώρα έρευνας επικεντρώθηκε κυρίως σε χώρες του Παγκόσμιου Νότου, αλλά και β) την εφαρμογή συμμετοχικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων που αλληλοτροφοδοτούνται. Ως εκ τούτου, το C4SD Grows φιλοδοξεί να είναι η πρώτη μελέτη που προσεγγίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω του πρίσματος της Επικοινωνίας για την ανάπτυξη, μέσα στο ασταθές κοινωνικό περιβάλλον που διαμορφώνεται μετά από μια περίοδο παρατεταμένης οικονομικής κρίσης σε μια χώρα της Ευρώπης.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Το C4SD Grow δίνει προτεραιότητα στα περιβαλλοντικά ζητήματα ως αναπόσπαστο μέρος της αειφόρου ανάπτυξης και αναζητά τον τρόπο για την καλύτερη διαχείριση αυτών με τη συμβολή παραδοσιακών και νέων εργαλείων επικοινωνίας. Το έργο στοχεύει να δώσει έμφαση στον τρόπο επικοινωνίας των ζητημάτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη και την κοινωνική/περιβαλλοντική αλλαγή και να ενισχύσει την άποψη ότι η Αναπτυξιακή Επικοινωνία και Δημοσιογραφία είναι ένα επιστημονικό πεδίο που μπορεί επίσης να εξυπηρετήσει τις τοπικές κοινότητες και τις αναπτυξιακές προοπτικές τους. Επιπλέον, λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι ο τομέας της Επικοινωνίας και της Δημοσιογραφίας στην Ελλάδα αντιμετωπίζει μια σοβαρή κρίση, με σημαντικές επιπτώσεις στην ποιότητα των μέσων παραγωγής.

Αυτή η κρίση στον ευρύτερο χώρο της επικοινωνίας, η οποία οφείλεται σε εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες που θα αναλυθούν σε μεταγενέστερο στάδιο, μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της έρευνας. Ως εκ τούτου, το C4SD Grows στοχεύει και στην υποστήριξη της εκπαίδευσης, της ανάπτυξης ικανοτήτων, της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης των επαγγελματιών της Επικοινωνίας και της Δημοσιογραφίας, με έμφαση σε εκείνους που εργάζονται στην περιφέρεια τη χώρας.

Καθώς η κρίση περνάει πιο πίσω και δίνεται πλέον προτεραιότητα στο ζήτημα της αειφόρου και δίκαιης ανάπτυξης, το C4SD Grows στοχεύει να βοηθήσει στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων με έμφαση στους τομείς του περιβάλλοντος, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της ενδυνάμωσης των τοπικών κοινοτήτων με την βοήθεια των μέσων ενημέρωσης και των δημοσιογράφων λειτουργών τους. Ταυτόχρονα, μπορεί να συστηματοποιήσει τα μηνύματα που προέρχονται από τη βάση της κοινωνίας για το πώς αυτές οι αλλαγές μπορούν να πραγματοποιηθούν με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση, μέσα σε ένα συνεργατικό πλαίσιο.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση της επιστημονικής μας έρευνας από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. είναι καθοριστική για την εισαγωγή και -σε δεύτερο χρόνο- καθιέρωση ενός νέου επιστημονικού πεδίου των κοινωνικών ερευνών στην Ελλάδα, αυτού της Επικοινωνίας για την Ανάπτυξη.

Η υποστήριξη αυτή κάνει εφικτή την εφαρμογή συγκεκριμένων συμμετοχικών μεθοδολογικών εργαλείων που αποτελούν την βάση για την διατύπωση θεωρητικών μοντέλων, ενώ παράλληλα μας ανοίγει το δρόμο, ώστε να δώσουμε στην έρευνά μας την απαραίτητη εξωστρέφεια.

Επιπλέον, και σημαντικότερο όλων, δίνει την ευκαιρία σε νέες επιστήμονες να κάνουν τα πρώτα τους ερευνητικά βήματα, δοκιμάζοντας τις αντοχές και διευρύνοντας τους ορίζοντες των γνώσεών τους.

Εν τέλει, η χρηματοδότηση αυτή αποτελεί για μας το «διαβατήριο» να εισέλθουμε με ασφάλεια στον κόσμο της εμπειρικής έρευνας για ένα θέμα που άπτεται των προκλήσεων του μέλλοντος, αλλά καθώς οι πρακτικές του εφαρμογές αφορούν στην ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών, χωρίς επιλογές, ωστόσο, να αποδώσουν εμπορικά (monetization), θα ήταν δύσκολο να ολοκληρωθεί αλλιώς.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr